T071 BL 1 (082) Giới Sát Sinh-4 Pháp Ba La Di-Giới Pháp Của Tỳ Kheo-Luật Ma Ha Tăng Kỳ

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 4 1

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ
QUYEÅN 4
Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO

Ñoaïn 1: NOÙI VEÀ 4 PHAÙP BA LA DI (Tieáp Theo)

3. GIÔÙI SAÙT SINH Khi Phaät ôû taïi thaønh Tyø-xaù-ly, coù moät Tyø-kheo bò beänh laâu ngaøy khoâng bôùt. Thaày Tyø-kheo nuoâi beänh ñaâm ra moûi meät chaùn ngaùn, lieàn noùi vôùi Tyø-kheo coù beänh: “Tröôûng laõo! Toâi nuoâi beänh ñaõ laâu ngaøy, khoâng ñöôïc phuïng söï Hoøa thöôïng, thaày Giaùo-thoï, cuõng khoâng ñöôïc thoï trì kinh, tuïng kinh vaø tö duy haønh ñaïo. Tröôûng laõo mang beänh ñaõ laâu ngaøy, chöõa trò cuõng khoâng heát, toâi cuõng khoå sôû laây”. Thaày Tyø-kheo coù beänh noùi: “Theá thì phaûi laøm sao? Toâi cuõng ñau ñôùn thoáng khoå khoâng sao chòu noåi. Neáu thaày coù theå gieát toâi cheát thì hay laém”. Thaày Tyø-kheo aáy lieàn gieát vò kia. Caùc Tyø-kheo hay ñöôïc lieàn ñem ñaày ñuû moïi tình tieát baïch leân Theá Toân. Theá Toân daïy: “Goïi Tyø-kheo aáy ñeán”. Khi thaày aáy ñeán roài, Phaät beøn hoûi kyõ caùc vieäc treân: “Tyø-kheo! OÂng coù laøm vieäc aáy thaät chaêng?” Ñaùp: “Coù thaät, baïch Theá Toân”. Phaät khieån traùch: “Naøy keû ngu si! OÂng khoâng töøng nghe ta duøng nhieàu phöông tieän ca ngôïi nhöõng ngöôøi soáng phaïm haïnh coù thaân töø aùi, mieäng töø aùi vaø yù töø aùi, cuùng döôøng cung caáp nhöõng thöù caàn thieát cho hoï laø gì? Nay vì sao oâng töï tay saùt haïi maïng soáng cuûa ngöôøi? Ñoù laø ñieàu phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Phaät daïy, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc”. Baáy giôø, Phaät ra leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Tyø- xaù-ly phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi ñieàu lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo töï tay mình saùt haïi maïng ngöôøi, thì phaïm toäi Ba-

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 4 897

la-di, khoâng ñöôïc soáng chung vôùi Taêng chuùng. Laïi nöõa, khi Phaät ôû taïi thaønh Tyø-xaù-ly, coù moät Tyø-kheo bò beänh, chöõa trò laâu ngaøy maø khoâng döùt. Thaày Tyø-kheo nuoâi beänh meät moûi, chaùn ngaùn, beøn noùi vôùi Tyø-kheo

coù beänh: “Tröôûng laõo! Töø ngaøy toâi nuoâi beänh ñeán nay ñaõ laâu maø khoâng ñöôïc phuïng söï Hoøa thöôïng, thaày Giaùo thoï, khoâng ñöôïc thoï trì kinh, tuïng kinh, tö duy haønh ñaïo. Tröôûng laõo mang beänh ñaõ laâu ngaøy chöõa trò khoâng döùt, maø toâi cuõng khoå laây”. Thaày Tyø-kheo coù beänh noùi: “Theá thì phaûi laøm sao? Toâi cuõng ñaõ chaùn noãi thoáng khoå naøy khoâng theå chòu noåi. Neáu thaày coù theå gieát toâi cheát thì raát toát”. Thaày Tyø-kheo aáy noùi: “Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng ñöôïc töï tay mình gieát ngöôøi”. Tyø-kheo coù beänh noùi: “Neáu thaày khoâng theå töï tay mình gieát toâi, thì thaày coù theå vì toâi ñi tìm moät keû caàm dao ñeán ñaây”. Luùc aáy, thaày Tyø-kheo nuoâi beänh beøn ñi ñeán choã moät ngoaïi ñaïo laø Loäc Tröôïng, noùi: “Laõo tröôïng, oâng coù theå gieát vò Tyø-kheo moã giaùp kia, thì toâi cho oâng y baùt”. Y beøn theo lôøi, gieát thaày aáy roài laáy y baùt. Caùc Tyø-kheo bieát ñöôïc vieäc ñoù, lieàn ñem ñaày ñuû moïi söï tình baïch leân Theá Toân. Phaät baûo: “Ñi goïi thaày Tyø-kheo nuoâi beänh ñeán ñaây”. Khi Tyø-kheo aáy ñeán, Phaät hoûi: “Coù thaät oâng laøm vieäc ñoù chaêng?”. Ñaùp: “Ñuùng vaäy”. Phaät khieån traùch: “Ngöôi chaúng töøng nghe Ta duøng voâ löôïng phöông tieän khen ngôïi nhöõng ngöôøi soáng phaïm haïnh coù thaân töø aùi, mieäng töø aùi, yù töø aùi, cuùng döôøng cung caáp nhöõng vaät caàn thieát cho hoï laø gì? Nay vì sao oâng tìm ngöôøi caàm dao gieát cheát maïng ngöôøi? Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, chaúng phaûi ñieàu ta daïy, khoâng theå duøng vieäc aáy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc”. Theá roài Phaät ra leänh cho caùc Tyø-kheo soáng chung quanh thaønh Tyø- xaù-ly phaûi taäp hoïp laïi ñaày ñuû. Ngaøi beøn vì möôøi lôïi ích cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu thaày Tyø-kheo töï tay gieát ngöôøi, hoaëc tìm ngöôøi caàm dao ñeán gieát, thì Tyø-kheo aáy phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung (vôùi Taêng chuùng). Laïi nöõa, khi Phaät ôû taïi thaønh Tyø-xaù-ly, coù moät Tyø-kheo bò beänh laâu ngaøy. Roài thaày Tyø-kheo nuoâi beänh noùi vôùi Tyø-kheo bò beänh dai daúng aáy nhö sau: “Toâi khoâng thoï trì kinh, tuïng kinh, tö duy haønh ñaïo ñöôïc. Laïi phaûi ñi ñeán ngöôøi ta tìm kieám nhöõng thöùc aên uoáng, thuoác thang phuø hôïp vôùi ngöôøi beänh khieán thieân haï ñeàu chaùn ngaáy toâi. Toâi cuõng khoå sôû chaúng keùm”. Thaày Tyø-kheo beänh noùi: “Theá thì phaûi laøm sao? Toâi cuõng

chaùn noãi ñau ñôùn naøy, khoâng theå chòu noåi nöõa. Neáu thaày gieát toâi cheát thì toát laém”. Tyø-kheo aáy lieàn noùi: “Thaày khoâng nghe Theá Toân cheá giôùi khoâng ñöôïc töï tay gieát ngöôøi hay sao?”. Tyø-kheo beänh noùi: “Neáu vaäy thì thaày vì toâi ñi goïi giuùp ngöôøi caàm dao ñeán ñaây”. Tyø-kheo aáy laïi noùi: “Thaày khoâng nghe Theá Toân cheá giôùi khoâng ñöôïc ñi tìm ngöôøi caàm dao veà gieát ngöôøi hay sao?”. Tyø-kheo beänh noùi: “Theá thì thaày baûo phaûi laøm sao?”. Tyø-kheo nuoâi beänh ñaùp: “Thaày chæ caàu ñöôïc soáng khoâng muoán cheát, chöù neáu muoán cheát thì thaày coù theå tìm dao deå töï saùt, hoaëc laø uoáng thuoác ñoäc, hoaëc duøng daây töï thaét coå, hoaëc nhaûy xuoáng hoá, lao vaøo löûa, hoaëc oâm ñaù dìm mình xuoáng soâng, phöông phaùp töï saùt thaät laø ña daïng”. Ca ngôïi nhö theá roài, thaày beøn ra khoûi truù xöù. Sau ñoù Tyø-kheo coù beänh beøn töï

saùt. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Theá Toân daïy: “Haõy goïi Tyø-kheo nuoâi beänh ñeán ñaây”. Khi vò aáy ñeán, Phaät hoûi kyõ söï vieäc treân: “OÂng coù laøm thaät nhö theá chaêng?”. Ñaùp: “Thaät nhö theá”. Phaät noùi: “OÂng khoâng töøng nghe Ta duøng voâ soá phöông tieän khen ngôïi nhöõng ngöôøi soáng phaïm haïnh, coù thaân töø aùi, mieäng töø aùi vaø yù töø aùi, vaø khuyeân cuùng döôøng cung caáp cho hoï nhöõng thöù caàn thieát laø gì? Nay vì sao oâng laïi ca ngôïi söï cheát? Ñieàu ñoù laø phi phaùp, phi luaät, khoâng ñuùng lôøi ta daïy. Khoâng theå duøng vieäc naøy ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän”. Theá roài Phaät ra leänh cho caùc Tyø-kheo soáng xung quanh thaønh Tyø- xaù-ly taäp hoïp laïi taát caû, nhöõng ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi vaø caên cöù möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo nhö sau: - Neáu Tyø-kheo töï tay mình gieát ngöôøi, hoaëc ñi tìm ngöôøi caàm dao ñeán gieát, hoaëc baûo hoï cheát, ca ngôïi söï cheát, thì Tyø-kheo aáy phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung vôùi chuùng Taêng. Laïi nöõa, khi Phaät ôû taïi thaønh Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö treân... Khi Loäc Tröôïng ngoaïi ñaïo gieát Tyø-kheo roài, loøng raát saàu naõo, suy nghó: “Ta nay vì sao laïi gieát ngöôøi soáng phaïm haïnh, taïo toäi aùc nhö theá? Sau khi ta meänh chung, laøm sao khoûi rôi vaøo ñöôøng aùc, sa vaøo ñòa nguïc?” Baáy giôø, Thieân ma Ba-tuaàn thöôøng taïo ñieàu kieän ñeå laøm taêng tröôûng caùc vieäc aùc, lieàn töø treân khoâng trung noùi vôùi ngoaïi ñaïo: “OÂng chôù neân öu saàu lo sôï ñoïa vaøo ñöôøng aùc. Vì sao theá? Vieäc laøm cuûa oâng hoâm nay laø khieán cho ngöôøi ta thoaùt ñöôïc khoå hoaïn, nhöõng ai chöa ñöôïc ñoä thì ñöôïc ñoä, thaät laø coâng ñöùc voâ löôïng”. Khi ñoù, ngoaïi ñaïo aáy suy nghó: “Ta gieát Tyø-kheo, aét thu ñöôïc phöôùc lôùn, cho neân chö Thieân tuøy hyû khen laø vieäc toát”. Suy nghó theá roài, y beøn caàm dao beùn ñi ñeán caùc taêng

phoøng vaø nhöõng choã kinh haønh rao lôùn cho caùc Tyø-kheo nghe: “Ai muoán thoaùt khoå, ai muoán ñöôïc ñoä, ta seõ laøm cho heát khoå, ta seõ ñoä cho”. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân giaûng veà phaùp moân quaùn Baát tònh cho caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo tu phaùp quaùn baát tònh chaùn ngaáy noãi khoå cuûa thaân, trong soá hoï coù ngöôøi duøng daây thaét coå, coù ngöôøi uoáng thuoác ñoäc, coù keû duøng dao töï saùt, coù keû nhaûy xuoáng hoá, keû lao vaøo löûa, töï vaãn raát ñoâng. Hoï coøn bò Loäc tröôïng ngoaïi ñaïo tröôùc sau gieát khoâng phaûi moät ngöôøi, hai ngöôøi, ba, boán, naêm ngöôøi, möôøi ngöôøi maø caû thaûy saùu möôi ngöôøi. Luùc aáy vaøo ngaøy raèm haèng thaùng, Ñöùc Theá Toân ñang ngoài giöõa chuùng Taêng, ñònh laøm leã Boá-taùt. Ngaøi nhìn xung quanh thaáy chuùng Taêng thöa thôùt, beøn hoûi A-nan: “Hoâm nay chuùng Tyø-kheo vì sao maø ít theá? Vì sao khoâng thaáy Tyø-kheo A, B, v.v...?”. A-nan lieàn baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Tröôùc ñaây Theá Toân ñaõ vì caùc Tyø-kheo giaûng veà phaùp quaùn Baát tònh, ca ngôïi coâng ñöùc tu taäp phaùp quaùn Baát tònh. Caùc Tyø-kheo sieâng naêng tu phaùp quaùn Baát tònh… Sau khi tu phaùp quaùn Baát tònh hoï raát chaùn caùi thaân naøy. Do theá coù ngöôøi caàm dao töï saùt. Thaäm chí coù ngöôøi coøn nhôø Loäc tröôïng ngoaïi ñaïo gieát mình, chæ trong nöûa thaùng maø maát saùu möôi ngöôøi. Nhöõng ai

khoâng ñeán ñeàu ñaõ meänh chung, raát mong Theá Toân daïy cho phaùp khaùc, ñeå caùc Tyø- kheo khoûi chaùn xaùc thaân maø töï saùt, haàu caùc baäc Hieàn Thaùnh coøn toàn taïi laâu ôû theá gian, ñem laïi lôïi ích cho trôøi, ngöôøi". Theá roài, Phaät baûo A-nan: "Coù phaùp thieàn ñònh khaùc khieán caùc Tyø-kheo thích thuù, sieâng tu maø khoâng nhaøm chaùn xaùc thaân. Ñoù laø phaùp nieäm hôi thôû voâ vaø hôi thôû ra. A-nan! Theá naøo laø Tyø-kheo tu taäp phaùp nieäm hôi thôû voâ hôi thôû ra, ñöôïc thaønh töïu, chöùng ngoä, hieän baøy dieäu duïng trong an laïc? Ñoù laø, neáu Tyø-kheo cö truù nôi thaønh aáp, xoùm laøng, khi ñeán giôø, khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh khaát thöïc, thu giöõ thaân, khaåu, yù, kheùo nghó nhôù ñeán thaân mình, khoâng ñeå taâm dong ruoåi, thöôøng giöõ chaùnh ñònh, thaâu giöõ caùc caên maø ñi khaát thöïc. Khaát thöïc xong, trôû veà truù xöù tìm moät choã vaéng veû maø ngoài yeân. Nghóa laø tìm moät choã troáng, khe suoái, hang nuùi hay nghóa trang maø ngoài thieàn roài ñoaïn tröø tham duïc, saân haän, nguû nghæ, traïo cöû, hoaøi nghi vaø dieät tröø caùc chöôùng ngaïi, trí tueä saùng toûa, buoäc nieäm taïi hôi thôû, khi hít vaøo bieát laø hít vaøo, khi thôû ra bieát laø thôû ra. 1. Khi hít vaøo daøi bieát laø hít vaøo daøi, khi thôû ra daøi bieát laø thôû ra daøi. 2. Khi hít vaøo ngaén bieát laø hít vaøo ngaén. Khi thôû ra ngaén, bieát laø thôû ra ngaén. 3. Khi hôi thôû vaøo khaép thaân theå, bieát laø hôi thôû vaøo khaép thaân theå.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 4 901

Khi hôi thôû ra khaép thaân theå, bieát laø hôi thôû ra khaép thaân theå. 4. Khi hôi thôû vaøo thaân buoâng xaû, bieát laø hôi thôû vaøo thaân buoâng xaû. Khi hôi thôû ra thaân buoâng xaû, bieát laø hôi thôû ra thaân buoâng xaû. 5. Khi thôû vaøo hoan hyû, bieát laø thôû vaøo hoan hyû. Khi thôû ra hoan hyû, bieát laø thôû ra hoan hyû. 6. Khi thôû vaøo an laïc, bieát laø thôû vaøo an laïc. Khi thôû ra an laïc, bieát laø thôû ra an laïc. 7. Khi thôû vaøo coù yù thöùc, bieát laø thôû vaøo coù yù thöùc. Khi thôû ra coù yù thöùc, bieát laø thôû ra coù yù thöùc. 8. Khi thôû vaøo coù yù haønh xaû, bieát laø thôû vaøo coù yù haønh xaû. Khi thôû ra coù yù haønh xaû, bieát laø thôû ra coù yù haønh xaû. 9. Khi thôû vaøo coù taâm hieän dieän, bieát laø thôû vaøo coù taâm hieän dieän. Khi thôû ra coù taâm hieän dieän, bieát laø thôû ra coù taâm hieän dieän. 10. Khi thôû vaøo taâm vui veû, bieát laø thôû vaøo taâm vui veû. Khi thôû ra taâm vui veû, bieát laø thôû ra taâm vui veû. 11. Khi thôû vaøo taâm ñònh tónh, bieát laø thôû vaøo taâm ñònh tónh. Khi thôû ra taâm ñònh tónh, bieát laø thôû ra taâm ñònh tónh. 12. Khi thôû vaøo taâm giaûi thoaùt, bieát laø thôû vaøo taâm giaûi thoaùt. Khi thôû ra taâm giaûi thoaùt, bieát laø thôû ra taâm giaûi thoaùt. 13. Khi thôû vaøo voâ thöôøng, bieát laø thôû vaøo voâ thöôøng. Khi thôû ra voâ thöôøng, bieát laø thôû ra voâ thöôøng. 14. Khi thôû vaøo ñoaïn dieät, bieát laø thôû vaøo ñoaïn dieät. Khi thôû ra ñoaïn dieät, bieát laø thôû ra ñoaïn dieät. 15. Khi thôû vaøo khoâng tham duïc, bieát laø thôû vaøo khoâng tham duïc. Khi thôû ra khoâng tham duïc, bieát laø thôû ra khoâng tham duïc. 16. Khi thôû vaøo töch dieät, bieát laø thôû vaøo töch dieät. Khi thôû ra töch dieät, bieát laø thôû ra töch dieät. Nhö theá ñoù A-nan, suy nghó nhö vaäy, goïi laø thích thuù, kheùo hoïc, khoâng nhaøm chaùn xaùc thaân, khieán cho caùc baäc Hieàn Thaùnh an truù laâu ôû theá gian, laøm lôïi ích cho trôøi, ngöôøi. Roài

Phaät ra leänh cho caùc Tyø-kheo soáng xung quanh Tyø-xaù-ly taäp hoïp laïi heát, ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi, vì möôøi lôïi ích cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo nhö sau: - Neáu Tyø-kheo töï tay gieát ngöôøi, hoaëc tìm ngöôøi caàm dao ñeán gieát, hoaëc xuùi giuïc töï töû, hoaëc ca ngôïi söï cheát, nhö noùi: "OÂi! Keû nam töû, soáng vôùi caùi thaân nhô ueá ñeå laøm gì, cheát coøn hôn soáng". Duøng phöông tieän ca ngôïi raèng cheát laø thích thuù, vôùi yù nghó nhö theá, tö töôûng nhö theá chöù khoâng coù gì khaùc, thì Tyø-kheo aáy phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung vôùi Taêng chuùng.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 4 901

GIAÛI THÍCH: Tyø-kheo: (Ñaõ chuù thích ôû giôùi thöù nhaát) Töï tay mình: Ñoù laø: Töï thaân, thaân phaàn, thaân theá löïc. Töï thaân: Duøng caû toaøn thaân mình ñeø leân ñeå gieát ngöôøi thì phaïm Ba-la-di. Ñoù goïi laø töï thaân. Thaân phaàn: Hoaëc duøng tay, cuøi choû, goùt chaân, ñaàu goái, hoaëc caùc boä phaän khaùc ñeå gieát ngöôøi, thì phaïm Ba-la-di. Ñoù goïi laø thaân phaàn. Thaân theá löïc: Hoaëc duøng gaäy, duøng ñaù, duøng gaïch, töø xa ñeå neùm gieát ngöôøi thì phaïm Ba-la-di. Ñoù goïi laø thaân theá löïc. Ngöôøi: Thuoäc loaøi ngöôøi, coù maïng soáng. Gieát cheát: Khieán cho boán ñaïi cuûa ngöôøi aáy bò phaân taùn, maïng soáng khoâng coøn tieáp tuïc. Ñoù goïi laø gieát cheát. Ñi tìm: Laø ñi tìm ngöôøi caàm dao hoaëc laø nam, nöõ, lôùn, nhoû, hoaëc xuaát gia, taïi gia. Dao: Hoaëc laø kieám kích, hoaëc dao daøi, dao ngaén, hoaëc xaø maâu, voøng saét, taát caû nhöõng khí giôùi saét beùn cho ñeán caây kim v.v... Khen ngôïi söï cheát: Töùc laø noùi: Soáng vôùi caùi thaân oâ ueá ñeå laøm gì, cheát coøn hôn soáng. YÙ nghó nhö vaäy laø yù nghó saùt haïi, tö töôûng nhö vaäy laø tö töôûng saùt haïi. Khen ngôïi cheát laø thích thuù ñeå mong ngöôøi aáy cheát, chöù khoâng coù lyù do naøo khaùc. Do ñoù maø hoï cheát, thì Tyø-kheo aáy phaïm Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. Ba-la-di: (Ñaõ giaûi thích ôû giôùi thöù nhaát) Tyø-kheo gieát ngöôøi: Hoaëc duøng dao gieát, hoaëc duøng thuoác ñoäc gieát, hoaëc boâi thuoác leân mình, hoaëc cho möûa ra, cho ñaïi tieän, hoaëc laøm ñoïa thai ñeå gieát, hoaëc noùi veà töôùng traïng, hoaëc ca ngôïi söï töï saùt. Gieát baèng dao: Hoaëc duøng göôm, dao lôùn, dao nhoû, cho ñeán duøng kim v.v... Khi coù taâm saùt haïi maø thaân ñoäng thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Khi chaïm ñeán thaân hoï, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Do ñoù maø hoï cheát chöù khoâng coù lyù do naøo khaùc, thì phaïm toäi Ba-la-di. Ñoù goïi laø gieát baèng dao. Gieát baèng thuoác ñoäc: Thuoác ñoäc coù ba loaïi, laø: Thuoác ñoäc soáng, thuoác ñoäc baøo cheá, chaát ñoäc cuûa loaøi vaät. Thuoác ñoäc soáng: Coù nhöõng nöôùc, ñaát ôû ñoù sinh ra caây thuoác ñoäc, nhö nöôùc Ngheâ Laâu Sinh coù caây thuoác ñoäc thaéng cöø, nöôùc Uaát-xaø-ni sinh coù caây thuoác ñoäc giaø la. Ñoù goïi laø thuoác ñoäc soáng. Thuoác ñoäc baøo cheá: Nhö tröôøng hôïp thôi saên duøng reã, caønh, hoa, laù hôïp laïi cheá thaønh thuoác ñoäc. Ñoù goïi laø thuoác ñoäc baøo cheá. Chaát ñoäc cuûa loaøi vaät: Nhö chaát ñoäc cuûa raén, chaát ñoäc cuûa loaøi

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 4 901

Na-caâu-la, chaát ñoäc cuûa meøo, chaát ñoäc cuûa chuoät, chaát ñoäc cuûa choù, chaát ñoäc cuûa gaáu, chaát ñoäc cuûa ngöôøi (?). Caùc chaát ñoäc nhö theá goïi laø chaát ñoäc cuûa loaøi vaät. Boâi leân mình: Neáu Tyø-kheo vì muoán gieát ngöôøi beøn duøng tay caàm ba loaïi thuoác ñoäc, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu boâi leân mình hoï thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Ngöôøi aáy do theá maø cheát, thì phaïm toäi Ba-la-di. Ñoù goïi laø gieát baèng thuoác. Boâi thuoác maø gieát: Neáu Tyø-kheo muoán gieát ngöôøi, töï tay caàm thuoác ñoäc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni, thoa thuoác vaøo thaân phaàn ngöôøi khaùc, phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu ngöôøi aáy do ñoù maø cheát, phaïm toäi Ba-la-di. Cho thuoác möûa ra: Neáu Tyø-kheo vì muoán gieát ngöôøi neân cheá ra thuoác möûa, suy nghó: "Ta ñöa loaïi thuoác naøy cho ngöôøi aáy uoáng ñeå cho y möûa ra maùu huyeát, gan maät", thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Khi ñöa thuoác cho ngöôøi aáy thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Ngöôøi aáy vì uoáng thuoác möûa ñoù maø cheát, thì phaïm toäi Ba-la-di. Cho thuoác ñaïi tieän: Neáu Tyø-kheo vì muoán gieát ngöôøi neân cheá ra thuoác ñaïi tieän, vaø suy nghó: "Ta ñöa thuoác naøy cho ngöôøi aáy uoáng, ñeå y ñaïi tieän ra maùu huyeát vaø gan maät", thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ñöa thuoác cho ngöôøi aáy, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu ngöôøi aáy do thuoác ñoù maø cheát thì phaïm toäi Ba-la-di. Ñoù goïi laø duøng thuoác ñaïi tieän ñeå gieát. Laøm ñoïa thai ñeå gieát: Neáu Tyø-kheo muoán gieát baø meï maø laøm cho ñoïa thai, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Hoaëc muoán laøm ñoïa thai maø baø meï cheát, thì cuõng phaïm toäi Vieät- tyø-ni. Neáu muoán gieát ngöôøi meï maø ngöôøi meï cheát, thì phaïm toäi Ba-la- di. Neáu muoán laøm ñoïa thai maø moät phaàn cuûa thai nhi, hoaëc caû thai bò truïc ra, thì phaïm toäi Ba-la-di. Neáu laøm ñoïa thai loaøi vaät thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø laøm ñoïa thai ñeå gieát. Noùi töôùng traïng: Neáu Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi kia: "Theo choã thaáy cuûa toâi hieän giôø thì oâng nhaát ñònh seõ cheát. OÂng neân töï saùt, chöù soáng khoå sôû ñeå laøm gì!" Ngöôøi aáy do theá maø cheát, thì Tyø-kheo naøy phaïm toäi Ba- la-di. Hoaëc noùi: "Nhö toâi thaáy trong moäng thì nay oâng nhaát ñònh seõ cheát" Hoaëc noùi: "Toâi nghe tieáng choù soùi, chim cuù, chim quaï keâu. Nay toâi

thaáy treân muõi oâng hieän leân saéc ñen, oâng chaéc chaén seõ cheát. OÂng neân töï saùt, chöù soáng khoå sôû ñeå laøm gì". Ngöôøi ñoù do theá maø cheát, thì Tyø-kheo aáy phaïm toäi Ba-la-di. Hoaëc hoûi: "OÂng bao nhieâu tuoåi?". Ñaùp: "Toâi chöøng aáy tuoåi". Laïi noùi: "Toâi raát raønh soá maïng. Naêm nay oâng chaéc chaén seõ cheát, chi baèng oâng töï saùt laø hôn, chöù ñeå caùi thaân oâ ueá naøy soáng maø laøm gì". Ngöôøi ñoù do theá maø cheát, thì Tyø-kheo aáy phaïm toäi Ba-la-di. Hoaëc hoûi: "OÂng thuoäc veà sao gì?". Ñaùp: "Toâi thuoäc veà sao nhö theá". Laïi noùi: "Toâi hieåu roõ sao ñoù, neân bieát naêm nay oâng nhaát ñònh seõ cheát, khoâng nghi ngôø gì nöõa. Vì sao oâng khoâng töï saùt maø soáng khoå sôû ñeå laøm gì?". Hoaëc hoûi: "OÂng teân gì?". Ñaùp: "Toâi teân laø A". Laïi noùi: "Toâi bieát taát caû caùc teân tuoåi. OÂng nhaát ñònh seõ cheát". Laïi hoûi: "OÂng hoï gì?". Ñaùp: "Toâi hoï Moã". Laïi noùi: "Toâi bieát raát raønh caùc doøng hoï, naêm nay oâng nhaát ñònh seõ cheát". Laïi hoûi: "OÂng aên thöù gì?". Ñaùp: "Toâi aên thöùc aên nhö theá". Beøn baûo hoï möûa

ra. Möûa roài, lieàn noùi: “OÂng aên thöùc aên nhö theá chaéc chaén seõ cheát, khoâng nghi ngôø gì nöõa”. Laïi hoûi: “OÂng aên taïi ñaâu?”. Ñaùp: “AÊn taïi choã ñoù”. Beøn baûo hoï möûa ra. Möûa roài, lieàn noùi: “Choã ñoù coù chaát ñoäc. Nay oâng chaéc chaén seõ cheát, sao khoâng töï saùt cho roài, chöù soáng khoå sôû ñeå laøm gì?” Ngöôøi ñoù do theá maø cheát, thì Tyø-kheo aáy phaïm toäi Ba-la-di. Toùm laïi, neáu Tyø-kheo vì muoán gieát ngöôøi neân coá yù noùi veà töôùng traïng, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ngöôøi ñoù nghe lôøi duøng phöông tieän ñònh töï saùt, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu hoï ñaõ töï saùt, thì phaïm toäi Baladi. Ñoù goïi laø noùi töôùng traïng ñeå gieát. Ca ngôïi söï töï saùt: Neáu Tyø-kheo hoûi moät ngöôøi boá thí, hoaëc trì giôùi coù keát quaû: “OÂng coù boá thí khoâng?”. Ñaùp: “Coù boá thí”. Tyø-kheo noùi: “OÂng ñaõ taïo ñöôïc coâng ñöùc, aét sinh vaøo coõi thieän, sao khoâng töï saùt ñi maø soáng khoå sôû ñeå laøm gì?”. Ñoù laø tröôøng hôïp boá thí. Hoaëc Tyø-kheo hoûi moät ngöôøi trì giôùi: “OÂng coù giöõ giôùi khoâng?”. Ñaùp: “Coù giöõ giôùi”. Laïi noùi: “Ñöùc Theá Toân daïy: Keû trì giôùi seõ sinh veà hai nôi, hoaëc treân trôøi, hoaëc coõi ngöôøi; sao oâng khoâng töï saùt maø coøn soáng khoå sôû ñeå laøm gì?”. Ñoù goïi laø ca ngôïi keát quaû giöõ giôùi. Tyø-kheo laïi noùi: “OÂng ñaõ ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, khoâng coøn ñoïa vaøo ñöôøng aùc, toái ña laø sinh laïi trong coõi trôøi ngöôøi baûy laàn nöõa roài chaám döùt khoå ñau, ñoùng cöûa coõi aùc, sao khoâng töï saùt maø coøn soáng khoå sôû ñeå laøm gì?”.

Hoaëc noùi: “OÂng ñaõ ñöôïc quaû Tö-ñaø-haøm, coøn moät laàn sinh laïi theá gian roài chaám döùt khoå ñau, sao khoâng töï saùt maø soáng khoå sôû ñeå laøm gì?”. Hoaëc noùi: “OÂng ñaõ ñöôïc quaû A-na-haøm, khoâng coøn trôû laïi theá gian nöõa, moïi khoå ñau ñaõ keát thuùc sao khoâng töï saùt, maø coøn soáng khoå sôû ñeå laøm gì?”. Hoaëc noùi: “OÂng ñaõ ñöôïc quaû A-la-haùn, saïch heát daâm, noä, si, khoâng vöôùng phieàn naõo, taâm ñöôïc töï taïi, sao khoâng töï saùt maø coøn soáng khoå sôû ñeå laøm gì?”. Toùm laïi, neáu Tyø-kheo vì muoán gieát ngöôøi neân ca ngôïi keát quaû cuûa söï boá thí, trì giôùi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Khi ngöôøi aáy tìm phöông tieän ñeå töï saùt, thì phaïm toäi Thaâu-lan- giaù. Neáu hoï ñaõ töï saùt thì phaïm toäi Ba-la-di. Laïi coù caùc tröôøng hôïp gieát ngöôøi khaùc: Hoaëc ñi, hoaëc ñaët caïm baãy, hoaëc duøng Tyø-ñaø-la chuù, hoaëc thuoác boät, hoaëc oâ maõn thoå, hoaëc haàm hoá, hoaëc a ba khaâm maõn, hoaëc chæ ñöôøng, hoaëc chæ soâng, hoaëc Ñaïi thaàn, hoaëc Taêng phöôøng, hoaëc coïp, hoaëc ngoaïi ñaïo... Gieát khi ñi: Hoaëc möôøi ngöôøi, hoaëc hai möôi ngöôøi cuøng ñi treân ñöôøng, roài Tyø-kheo vì tröôùc ñoù coù thuø oaùn, muoán haïi ngöôøi ñi tröôùc maø haïi laàm ngöôøi ñi giöõa, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Hoaëc muoán haïi ngöôøi ñi giöõa maø haïi laàm ngöôøi ñi sau cuõng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Hoaëc muoán haïi ngöôøi ñi sau maø haïi laàm ngöôøi ñi giöõa cuõng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Hoaëc muoán haïi ngöôøi ñi giöõa maø haïi laàm ngöôøi ñi ñaàu cuõng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhöng muoán haïi ngöôøi ñi ñaàu maø haïi ñuùng ngöôøi ñi ñaàu thì phaïm toäi Ba-la-di. Hoaëc muoán haïi ngöôøi ñi giöõa maø haïi ñuùng ngöôøi ñi giöõa cuõng phaïm toäi Ba-la-di. Hoaëc coù yù muoán gieát taát caû, thì tuøy ngöôøi naøo bò gieát lieàn phaïm toäi Ba-la-di. Ñoù goïi laø gieát khi ñi.

Gieát baèng ñaët caïm baãy: Neáu Tyø-kheo coù taâm gieát haïi, laøm caïm baãy, thì khi ñem caïm baãy ñaët ôû giöõa ñöôøng lieàn phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Khi ngöôøi aáy bò ñau ñôùn, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu ngöôøi aáy cheát, thì phaïm toäi Ba-la-di. Ñoù goïi laø gieát baèng ñaët caïm baãy.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 4 905

Gieát baèng Tyø-ñaø-la chuù: Neáu Tyø-kheo muoán gieát ngöôøi, beøn laøm tyø ñaø la chuù thì khi laøm chuù, phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Khi ngöôøi aáy ñaâm ra sôï haõi, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Khi ngöôøi aáy cheát thì phaïm toäi Ba-la-di. Ñoù goïi laø duøng chuù Tyø ñaø la ñeå gieát. Gieát baèng thuoác boät: Neáu Tyø-kheo vì muoán gieát ngöôøi neân laøm thuoác boät. Khi laøm nghó: “Ta seõ ñem moùn thuoác naøy ñeán gieát ngöôøi aáy”, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu thuoác ñoù chaïm ñeán ngöôøi aáy, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu ngöôøi aáy cheát, thì phaïm toäi Ba-la-di. Ñoù goïi laø gieát baèng thuoác boät. Gieát baèng oâ-maõn-thoå: Neáu Tyø-kheo vì muoán gieát ngöôøi neân laøm oâ-maõn-thoå (?) giöõa ñöôøng, thì khi laøm lieàn phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ngöôøi aáy vì theá maø ñau ñôùn, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu y cheát, thì phaïm toäi Ba-la-di. Ñoù goïi laø gieát baèng oâ-maõn-thoå. Gieát baèng haàm saäp: Neáu Tyø-kheo vì muoán gieát ngöôøi neân ñaøo haàm ôû giöõa ñöôøng, roài ñaët caùc thöù hung khí saéc beùn, duøng coû, ñaát phuû leân treân, ñeå ngöôøi ñoù rôi xuoáng cheát, thì khi laøm lieàn phaïm toäi Vieät-tyø- ni. Khi ngöôøi ñoù bò ñau ñôùn thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu y cheát thì phaïm toäi Ba-la-di. Ñoù goïi laø gieát baèng haàm saäp. Gieát baèng a-ba-khaâm-maõn: Neáu Tyø-kheo vì muoán gieát ngöôøi neân laøm a-ba-khaâm-maõn (?) ôû giöõa ñöôøng, thì khi laøm lieàn phaïm toäi Vieät-tyø- ni. Khi ngöôøi aáy bò ñau ñôùn, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu y cheát thì phaïm toäi Ba-la-di. Ñoù goïi laø gieát baèng a-ba-khaâm-maõn. Gieát baèng caùch chæ ñöôøng: Neáu Tyø-kheo ñang ñi kinh haønh ôû beân ñöôøng coù ngöôøi ñeán hoûi: “Tröôûng laõo! Toâi muoán ñeán khu laøng nhö theá, phaûi ñi ñöôøng naøo?”. Tyø-kheo vì tröôùc ñoù coù moái thuø vôùi ngöôøi aáy, lieàn suy nghó: “Ta nay gaëp ñöôïc keû naøy, neân chæ con ñöôøng nguy hieåm, khieán cho y chæ coù cheát maø thoâi”. Lieàn chæ nhöõng con ñöôøng nguy hieåm nhö: naïn Vua, naïn sö töû, hoå baùo, naïn raén ñoäc... thì khi chæ nhöõng con ñöôøng hieåm nhö theá, phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ngöôøi aáy bò thoáng khoå, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu y cheát, thì phaïm toäi Ba-la-di. Ñoù goïi laø gieát baèng caùch chæ ñöôøng. Gieát baèng chæ loái qua soâng: Neáu Tyø-kheo ñang ñi kinh haønh ôû beân soâng coù ngöôøi ñeán hoûi: “Tröôûng laõo! Toâi muoán ñi ñeán choã nhö theá, neân ñi loái naøo?”. Tyø-kheo naøy tröôùc ñaây voán coù moái thuø vôùi ngöôøi aáy, lieàn suy nghó: “Nay ta gaëp ñöôïc keû naøy, neân chæ y ñi qua choã hieåm trôû, khieán cho y khoâng theå naøo thoaùt cheát”, lieàn chæ caùc loái ñi hieåm trôû nhö: choã nöôùc xoaùy, choã ñaù ngaàm, choã ñaát suïp, loøng chaûo v.v... hoaëc ñoaïn bôø soâng Vua caám, hoaëc coù boïn cöôùp soâng, hoaëc coù naïn sö töû, hoå baùo,

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 4 906

truøng ñoäc v.v... khi chæ cho ngöôøi aáy loái ñi hieåm trôû thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Khi ngöôøi aáy bò thoáng khoå, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Khi y cheát thì phaïm toäi Ba-la-di. Ñoù goïi laø gieát baèng chæ loái qua soâng. Ñaïi thaàn: Neáu coù quan Ñaïi thaàn baïo ngöôïc voâ ñaïo, tham lam laáy cuûa ngöôøi ñem veà cho mình, khoâng sôï hình phaït, buoâng lung phoùng tuùng, suy nghó nhö sau: "Thaø laøm con quaï hoâm nay hôn laø laøm con coâng ngaøy mai". Vua nghe ñöôïc lôøi aáy, beøn baét y giam vaøo tuø ñeå trò toäi. Y sôï cheát, neân duøng taát caû taøi saûn ñeå chuoäc maïng. Khi aáy, coù moät Tyø-kheo thöôøng lui tôùi nhaø ñoù, beøn ñeán an uûi hoûi han nhöõng noåi vui buoàn cuûa gia ñình hoï. Ngöôøi vôï noùi: "Nhaø toâi vöøa gaëp chuyeän raéc roái ñang bò giam trong tuø, thì laøm sao vui ñöôïc? Thaày coù bieát khoâng? Hieän giôø nhaø toâi sôï toäi phaûi bò töû hình, neân ñem taát caû cuûa caûi ñeå chuoäc laáy tính maïng. Neáu tieàn cuûa heát thì phaûi baàn cuøng, khoâng coøn gì ñeå soáng nöõa". Tyø-kheo noùi: "Baø chôù saàu naõo! Ta seõ baûo choàng baø khoâng neân duøng ñeán taøi saûn", beøn ñeán nhaø giam an uûi oâng ta: "Laõo tröôïng! Khoâng beänh chöù?". Vieân Ñaïi thaàn thaáy Tyø-kheo ñeán, loøng raát hoan hyû noùi: "Thaày ôû ngoaøi coù nghe ñieàu gì chaêng?". Tyø-kheo ñaùp: "Nghe oâng saép phaûi cheát, neân muoán duøng heát gia taøi ñeå chuoäc laáy tính maïng. Neáu nhö theá thì vôï con oâng sau naøy seõ ñoùi khaùt khoán cuøng phaûi ñi aên xin, maø tieáng xaáu gia ñình oâng seõ coøn truyeàn maõi". Vieân Ñaïi thaàn hoûi: "Theá thì phaûi laøm sao?". Tyø-kheo noùi: "Teân Vua naøy voâ ñaïo, giaû söû coù thu heát taøi saûn cuûa oâng cuõng chaúng ñeå oâng soáng ñaâu, caån thaän, chôù giao cuûa cho haén maø phaûi tính toaùn cho kyõ löôõng". Neáu vieân Ñaïi thaàn ñoù nghe theo lôøi aáy, thì Tyø-kheo phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu y phaûi chòu thoáng khoå, thì Tyø-kheo phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu y cheát, thì Tyø-kheo phaïm toäi Ba- la-di. Nhöng neáu vò Ñaïi thaàn nghe Tyø-kheo aáy noùi beøn ñaùp: "Thaày laø baïn tri kyû cuûa toâi maø tieác tieàn cuûa khoâng muoán toâi soáng, neáu toâi cheát roài giaû söû maët trôøi maët traêng khoâng moïc nöõa, thì cuõng chaúng phaûi ñieàu maø toâi lo, huoáng gì vieäc khaùc. Thaày haõy veà suy nghó nhöõng lôøi Phaät daïy, coøn vieäc caùt hung toát xaáu khoâng lieân quan gì ñeán thaày", thì Tyø- kheo phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu sau ñoù vò Ñaïi thaàn suy nghó: "Ñuùng nhö Tyø-kheo noùi, teân Vua naøy voâ ñaïo, giaû söû cho heát taøi saûn, chung cuïc haén cuõng gieát ta. Ta cheát ñaõ voâ ích maø vôï con coøn bò ñoùi khaùt, khoâng laáy gì ñeå soáng, gia ñình bò sæ nhuïc. OÂi! Caùi cheát thaät ñau ñôùn! Ta nay chòu laáy moät mình, khoâng ñem cho taøi saûn". Theá roài oâng bò cheát. Duø oâng khoâng laäp töùc nghe lôøi cuûa Tyø-kheo, nhöng vì tröôùc ñoù Tyø-kheo ñaõ baøy keá aáy, neân phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Coù ngöôøi vi phaïm quoác phaùp, vieân chöùc hình söï baét troùi ñem ñeán

trình Vua. Vua baûo ñem y ra tra xeùt, tuøy toäi xöû trò. Luùc aáy, vieân chöùc tö phaùp beøn duøng hoa Giaø-tyø la trang ñieåm leân ñaàu toäi nhaân, troùi chaët hai tay, ñaùnh troáng, thoåi tuø vaø, loan baùo saéc leänh khaép nôi. Loan baùo leänh xong beøn ñem y ra khoûi cöûa thaønh, ñeán nôi phaùp tröôøng. Baáy giôø, coù

Tyø-kheo Ma-ha-la (baùn theá xuaát gia), chöa raønh giôùi luaät, thöông keû toäi nhaân aáy ñau khoå, beøn noùi vôùi teân ñao phuû: “Ngöôøi naøy thaät ñaùng thöông, ñöøng laøm cho oâng ta ñau ñôùn. OÂng chæ neân cheùm y moät nhaùt”. Neáu luùc aáy teân ñao phuû ñaùp: “Toâi seõ y lôøi”, roài caàm dao beùn cheùm phaét moät nhaùt, thì Tyø-kheo Ma-ha-la phaïm toäi Ba-la-di. Neáu teân ñao phuû traû lôøi vôùi Tyø-kheo: “OÂng neân bieát mình phaûi laøm gì. Toâi seõ laøm theo meänh leänh cuûa Vua. OÂng haõy trôû veà maø suy nghó nhöõng lôøi Phaät daïy ñi”, thì Tyø-kheo phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu sau ñoù teân ñao phuû suy nghó, roài môùi aùp duïng lôøi noùi cuûa Tyø-kheo, cheùm toäi nhaân moät nhaùt maø khoâng laøm ngay laäp töùc, thì Tyø-kheo Ma-ha-la phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Ñoù goïi laø Ñaïi thaàn. Taêng phöôøng: Coù Tyø-kheo khaùch ñeán chuøa, theo thöù töï nhaän phoøng ôû. Thaày Tyø-kheo tri khaùch vì tröôùc ñoù coù hieàm khích vôùi vò naøy, beøn suy nghó: “Ta nay gaëp ñöôïc ngöôi, phaûi cho ngöôi caên phoøng ñoå naùt, ñeå ngöôi cheát toi maïng”, beøn giao cho caên phoøng hö, töôøng coät ñoå naùt hö hoaïi, gaàn choã Tyø-ñaø-la (?) ñaùng sôï, choã caùc loaøi aùc quyû Phuù-ñôn-na, gaàn choã raén rít. Khi giao phoøng cho ngöôøi kia, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Khi ngöôøi kia bò thoáng khoå, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu thaày aáy cheát, thì phaïm toäi Ba-la-di. Tyø-kheo khaùch buoåi saùng daäy sôùm hoûi vò Tyø-kheo cöïu truù vaät röûa tay ôû choã naøo? Tyø-kheo cöïu truù laáy bình chöùa ñaày ong noïc, rít, raén ñoäc, roài ñaäy naép laïi, noùi vôùi vò Tyø-kheo khaùch: “Bình naøy coù chöùa nöôùc röûa tay. Ngaøi cöù töï yù söû duïng”. Khi vò khaùch caàm ñeán bình ñoù thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni, khi bò ñau ñôùn, phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu cheát phaïm toäi Ba-la-di. Ñoù goïi laø duøng taêng phöôøng ñeå gieát. Coïp: Caùc nôi hoang vaéng thöôøng coù coïp laøm haïi ngöôøi. Luùc aáy, chuùng Taêng beøn taäp hoïp laïi baøn baïc: “Naøy caùc Tröôûng laõo! Taïi nôi hoang vaéng naøy coù coïp, sôï noù laøm haïi ngöôøi, vaäy ai coù theå tröø ñöôïc con coïp naøy?”. Baáy giôø, trong chuùng coù Tyø-kheo A, voán coù hieàm khích vôùi Tyø-kheo B, beøn noùi vôùi moïi ngöôøi: “Toâi coù theå tröø ñöôïc coïp”. Roài vaøo luùc chieàu toái, Tyø-kheo A naøy mang cung teân ra ñi, khi aáy thaày Tyø-kheo B maëc y vaøng, ñaàu coù maøu ñen, ñi ñeán choã caàu tieâu, roài Tyø-kheo A ñònh gieát Tyø-kheo B nhöng gieát nhaàm coïp, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Hoaëc ñònh gieát coïp nhöng gieát nhaàm Tyø-kheo B, cuõng phaïm toäi

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 4 908

Vieät-tyø-ni. Nhöng neáu muoán gieát Tyø-kheo B maø gieát ñuùng Tyø-kheo B, thì phaïm toäi Ba-la-di. Nhöng neáu muoán gieát coïp maø gieát ñuùng coïp thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu ñònh gieát caû hai, thì tuøy theo gieát ñoái töôïng naøo, phaïm toäi theo ñoái töôïng ñoù: Gieát Tyø-kheo phaïm toäi Ba-la-di, gieát coïp phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø coïp. Ngoaïi ñaïo: Coù caùc ngoaïi ñaïo thôø maët trôøi, maët traêng, neân moãi khi nhaät thöïc, nguyeät thöïc thì nhöõng ngöôøi Baø-la-moân naøy tuï taäp ñoà ñaûng, tay caàm khí giôùi, lôùn tieáng goïi nhau ñi cöùu maët trôøi maët traêng. Do ñoù, hoï ñi ngang qua gaàn tinh xaù, vöøa troâng thaáy caùc Tyø-kheo, lieàn noåi giaän maéng: “Boïn Sa-moân Thích töû kia laø beø ñaûng cuûa A-tu-la, nay phaûi gieát chuùng”. Khi caùc Tyø-kheo nghe nhöõng lôøi thoâ aùc aáy, lieàn ñaùnh kieàn

chuøy (257b) taäp hoïp Taêng chuùng. Roài moät Tyø-kheo noùi: “Hoâm nay chuùng ta phaûi cuøng nhau laäp theä öôùc tröøng trò boïn ngoaïi ñaïo taø aùc naøy, khoâng ñeå moät maïng naøo soáng soùt”. Vì theà nguyeàn phi phaùp, cho neân taát caû chuùng Taêng ñeàu phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu boïn hoï phaûi chòu ñau khoå thì taát caû chuùng Taêng phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu boïn hoï cheát thì taát caû Taêng chuùng phaïm toäi Ba-la-di. Neáu cuøng nhau theà nguyeàn: “Khoâng neân laøm cho chuùng cheát maø chæ laøm chuùng ñau khoå ñeå caûi aùc laøm laønh”, thì taát caû chuùng Taêng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu boïn hoï chòu ñau khoå thì taát caû Taêng chuùng phaïm toäi Thaâu- lan-giaù. Neáu luùc aáy caùc Tyø-kheo baûo nhau: “Caùc Tröôûng laõo! Khoâng neân haïi boïn chuùng cuõng khoâng neân laøm cho hoï ñau khoå, vì Ñöùc Theá Toân ñaõ daïy: “Neáu Tyø-kheo bò boïn giaëc hung baïo duøng cöa, dao caét ñöùt thaân theå, thì luùc aáy taâm khoâng neân khôûi leân nieäm aùc, mieäng khoâng neân noùi lôøi aùc ñoäc vôùi chuùng maø phaûi khôûi taâm töø bi, taâm lôïi ích, taâm nhaãn nhuïc”. Do ñoù caùc Tyø-kheo cuøng suy nghó: “Trong kinh Cuù Ñaïo Duï, Theá Toân ñaõ duøng phöông tieän daïy ta phaûi nhaãn nhuïc”. Theá roài, caùc thaày ñoùng chaët caùc cöûa ngoõ, lôùn tieáng la vang ñeå boïn ngoaïi ñaïo khieáp sôï, thì khoâng coù toäi. Taát caû chuùng Taêng ñeàu cuøng phaùt theä nhö theá, thì taát caû Taêng khoâng coù toäi. Coù moät Tyø-kheo ñaùnh con cuûa Baø-la-moân gaàn cheát lieàn töï suy nghó: “Ngöôøi naøy neáu cheát, thì phaùp Sa-moân Thích töû seõ bò hoen oá. Giôø ñaây ta phaûi ñi tìm thuoác cöùu haén soáng laïi”. Roài coù moät Tyø-kheo khaùc hoûi Tyø-kheo aáy: “Thaày ñang laøm gì theá?”. Ñaùp: “Toâi ñaùnh ngöôøi Baø- la-moân naøy gaàn cheát, roài toâi suy nghó: “Neáu keû naøy cheát thaät thì phaùp

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 4 909

Sa-moân Thích töû seõ bò hoen oá. Giôø ñaây ta phaûi ñi tìm thuoác cöùu haén soáng laïi”. Neáu Tyø-kheo kia noùi: “Thaày cöù ñi tìm thuoác, ñeå toâi giöõ haén cho”. Theá roài sau khi Tyø-kheo ñaùnh ngöôøi ñi khuaát, vò Tyø-kheo kia beøn keát lieãu sinh maïng cuûa haén. Trong tröôøng hôïp naøy, Tyø-kheo tröôùc ñaùnh ngöôøi, phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Tyø-kheo sau gieát ngöôøi, phaïm toäi Ba-la- di. Ñoù goïi laø ngoaïi ñaïo. Neáu moät Tyø-kheo vì ñònh gieát ngöôøi maø caàm dao thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu chaïm ñeán thaân ngöôøi aáy, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu ngöôøi aáy cheát, thì phaïm toäi Ba-la-di. Neáu hai, ba cho ñeán nhieàu ngöôøi vì muoán gieát ngöôøi maø caàm dao, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Cho ñeán ngöôøi aáy cheát, thì phaïm toäi Ba-la-di. Moät Tyø-kheo ñöôïc (ngöôøi khaùc) sai ñi gieát ngöôøi, beøn sai laïi moät Tyø- kheo khaùc caàm dao, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni... cho ñeán cheát phaïm toäi Ba-la-di. Nhö theá, sai ngöôøi thöù hai thöù ba cho ñeán sai nhieàu Tyø-kheo caàm dao, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Cho ñeán cheát, phaïm toäi Ba-la-di. Toùm laïi gieát baèng thuoác ñoäc, gieát baèng boâi thuoác leân mình, gieát baèng thoå (möûa) hay taû (ñi caàu), gieát baèng laøm ñoïa thai, gieát baèng noùi töôùng traïng, gieát baèng khen ngôïi söï cheát cuõng ñeàu theá caû. Tröôøng hôïp gieát ngöôøi hoäi ñuû naêm ñieàu kieän sau ñaây, thì phaïm toäi Ba-la-di. Ñoù laø: 1. Ñuùng laø ngöôøi. 2. Töôûng laø ngöôøi. 3. Taïo phöông tieän. 4. Coù taâm gieát haïi. 5. Keát

thuùc maïng soáng. Ñoù goïi laø naêm ñieàu kieän. Hoaëc sai ñaày tôù gieát, hoaëc sai ngöôøi laøm coâng, hoaëc baïn beø, hoaëc laøm thöû, hoaëc chöa töøng laøm, voâ trí, khoâng bieát xaáu hoå, töôûng laø laøm khoâng sao, ñeàu phaïm toäi. Traùi laïi, neáu vì cuoàng taâm, loaïn trí maø gieát ngöôøi thì khoâng phaïm toäi. Theá neân noùi: Neáu Tyø-kheo töï tay mình gieát ngöôøi, hoaëc tìm ngöôøi caàm dao ñeán gieát, hoaëc khuyeân hoï cheát, ca ngôïi söï cheát, noùi: OÂi nam töû! Ñeå caùi thaân oâ ueá naøy soáng laøm gì, cheát coøn hôn soáng. Coù yù nghó nhö theá, coù tö töôûng nhö theá, duøng phöông tieän khen ngôïi raèng cheát laø thuù vò, khieán cho ngöôøi aáy cheát, chöù khoâng coù lyù do naøo khaùc; thì Tyø-kheo aáy phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. Luùc aáy, Ñöùc Theá Toân ñang truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, tröôùc böõa aên, Ngaøi ngoài quay maët veà höôùng Baéc, boùng maët trôøi xieân ñoä moät ngöôøi

röôõi, ngaøy moàng chín, nöûa thaùng thöù ba muøa Ñoâng sau khi thaønh ñaïo saùu naêm, vì nhöõng Tyø-kheo nuoâi beänh ñaõ nhôø Loäc tröôïng ngoaïi ñaïo gieát caùc Tyø-kheo, maø cheá giôùi naøy. Nhöõng gì Phaät ñaõ cheá phaûi tuøy thuaän chaáp haønh, ñoù goïi laø phaùp tuøy thuaän. (Giaûi thích giôùi thöù ba ñeán ñaây laø heát)

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.